

23. Цвік М. В., Ткаченко В. Д., Богачова Л. Л. Загальна теорія держави і права: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. Харків: Право, 2002. 432 с

24. Куракін О. М. Структура механізму правового регулювання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2015. Вип. 35(2.1) С. 41-44.

25. Коломоєць Т.О. Адміністративне право України: Підручник. Вид. 2, змін, і доп.С: Истина, 2012. 528 с.

26. Коробкін В. В. Нормативно-правове забезпечення енергопостачання в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2014. № 3. С. 218-226.

27. Коросташова І. М. Механізм адміністративно-правового регулювання як правова категорія та багатоаспектне явище. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2019. № 1. С. 52-61.

28. Сердюченко О.В. Адміністративно-правові засади забезпечення енергетичної безпеки України: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К., 2009. 212 с.

29. Шинкарук Н. В. Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері електроенергетики .Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. 2013. Вип. 33. С. 51-60

УДК 349.22+342.721

Михайлик А. С.

*аспірант кафедри трудового права
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

У статті досліджено сучасний стан та проблеми захисту персональних даних працівників в Україні в умовах цифрової трансформації. Зроблено висновок, що розвиток системи захисту персональних даних є одним із найбільш актуальних завдань, які стоять перед українським суспільством на сучасному етапі. Тому захист персональних даних та його вдосконалення є не просто обов'язком держави, а й повинні нерозривно розглядатися в поєднанні із захистом прав та свобод людини, в тому числі захистом права на повагу до приватного життя. Крім того, створення дієвої системи захисту персональних даних належить до міжнародних зобов'язань України, в тому числі пов'язаних із європейською інтеграцією нашої держави. І тому ініціативу законодавця ухвалити новий закон щодо захисту персональних даних, покликаною привести сферу захисту персональних даних до вимог європейського законодавства і практики ЄСПЛ, вважаємо кроком у вірному напрямку. Оскільки необхідність оновлення законодавства у сфері захисту персональних

даних обумовлена тим, що нинішній стан законодавства не в повній мірі забезпечує захист персональних даних в Україні в світлі розвитку міжнародних стандартів у цій сфері. Його прийняття створить сприятливі умови для роботи вітчизняних підприємств на міжнародному ринку та наблизить Україну до отримання статусу держави, яка забезпечує належний захист персональних даних працівників, що у свою чергу пришвидшить та полегшить входження нашої держави до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу. Щодо стану законодавчого врегулювання захисту персональних даних працівників в чинному Кодексі законів про працю України, то його слід охарактеризувати як незадовільний, у зв'язку із відсутністю спеціальних положень, які регламентують ці питання. Хоча в проекті Трудового кодексу України і містяться окремі положення, що стосуються питань захисту персональних даних працівників, однак, вони потребують певного уточнення та удосконалення.

Ключові слова: держава, роботодавець, працівник, національне законодавство, міжнародно-правові стандарти, персональні дані, захист, цифрова трансформація.

The article examines the current state and problems of the protection of personal data of employees in Ukraine in the conditions of digital transformation. It was concluded that the development of the personal data protection system is one of the most urgent tasks facing Ukrainian society at the current stage. Therefore, the protection of personal data and its improvement is not only the duty of the state, but must also be considered inseparably in conjunction with the protection of human rights and freedoms, including the protection of the right to respect for private life. In addition, the creation of an effective personal data protection system is part of Ukraine's international obligations, including those related to the European integration of our country. That is why we consider the legislator's initiative to adopt a new law on the protection of personal data, designed to bring the field of personal data protection to the requirements of European legislation and the practice of the ECHR, a step in the right direction. Since the need to update the legislation in the field of personal data protection is due to the fact that the current state of the legislation does not fully ensure the protection of personal data in Ukraine in light of the development of international standards in this area. Its adoption will create favorable conditions for the work of domestic enterprises on the international market and bring Ukraine closer to obtaining the status of a state that ensures proper protection of personal data of employees, which in turn will speed up and facilitate the entry of our country into the Single Digital Market of the European Union. Regarding the state of legislative regulation of the protection of personal data of employees in the current Code of Labor Laws of Ukraine, it should be characterized as unsatisfactory due to the lack of special provisions regulating these issues. Although the draft Labor Code of Ukraine contains separate provisions related to the protection of personal data of employees, however, they require some clarification and improvement.

Key words: state, employer, employee, national legislation, international legal standards, personal data, protection, digital transformation.

Постановка проблеми. Глобальні світові процеси свідчать про формування інформаційного суспільства, напрямами становлення якого в Україні є електронне урядування, демократія, правосуддя, діджиталізація, цифрова економіка. Система інформаційного забезпечення потребує модернізації, оскільки, незважаючи на прийняття прогресивного законодавства про захист персональних даних, у сфері забезпечення права

на приватність залишається низка проблем. Поширюються випадки незаконного збирання, зберігання, використання, передання персональних даних; відсутні ефективні засоби захисту права на приватність, припинення порушень законодавства під час обробки персональних даних; недосконалий інституційний механізм незалежного контролю за додержанням права на захист персональних даних; надмірна кількість баз персональних даних, володільцями або розпорядниками яких є органи державної влади тощо [1, с. 14]. І тому вироблення дієвих механізмів захисту персональних даних є одним із найбільш актуальних завдань, які стоять перед українським суспільством на сучасному етапі.

Стан дослідження. Окремі питання захисту персональних даних працівників в Україні досліджували у своїх наукових працях такі вчені, як В. Венедіков, С. Венедіков, В. Головченко, М. Іншин, М. Клемпарський, О. Конопельцева, О. Легка, К. Мельник, Г. Чанишева, А. Щербина, О. Ярошенко та ін.

Метою статті є дослідження сучасного стану та проблем захисту персональних даних працівників в Україні в умовах цифрової трансформації.

Виклад основного матеріалу. На національному рівні ключовими документами у сфері захисту персональних даних є Конституція України, Закон України «Про захист персональних даних» та документи у сфері захисту персональних даних, ухвалені Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини. Вагоме значення має також низка інших законів, як, наприклад, Закони України «Про доступ до публічної інформації» та «Про інформацію», рішення Конституційного Суду України, а також практично всі галузеві нормативно-правові акти також містять положення, що регламентують обробку персональних даних у відповідній сфері. Так, ст. 31 Конституції України [2] гарантує особі захист від втручання в її особисте і сімейне життя, таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Для іноземців та осіб без громадянства в Україні встановлено національний режим захисту цих прав. Відповідно до частин першої, другої ст. 32 Основного Закону ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України. Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Відповідно до правової позиції КСУ у справі Устименка К.Г., «...забороняється не лише збирання, але й зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її попередньої згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту, прав та свобод людини» (Рішення КСУ №5-зп від 30.10.1997 р. у справі щодо офіційного тлумачення ст. 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» [3] та Рішення КСУ від 20.01.2012 р. за конституційним поданням Жашківської районної ради щодо тлумачення ст. 23 Конституції України [4]). Цими ж рішеннями КСУ визначено, що до конфіденційної інформації про особу належать такі свідчення про особу як освіта, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, дата і місце народження, майновий стан, інші персональні дані.

З метою імплементації Конвенції Ради Європи № 108 «Про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних», ухваленої 28 січня 1981 р. [5], в якій вперше було викладено ключові принципи обробки персональних даних, права особи у зв'язку з обробкою її персональних даних, базові норми щодо транскордонної передачі даних, а також передбачено створення консультативного комітету, Верховна Рада України 1 червня 2010 р. ухвалила Закон України «Про захист персональних даних», який закріплює

основні принципи обробки персональних даних, права суб'єктів персональних даних, підстави обробки персональних даних, підстави обробки чутливих категорій персональних даних, принципи обмеження дії Закону, повноваження наглядового органу та ін. На виконання його завдань у 2012 р. був створений спеціальний орган – Державна служба України з питань захисту персональних даних. Однак вже через два роки її ліквідували, а тягар захисту персональних даних поклали на Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та суди. Даний Закон базується фактично повністю на положеннях Директиви 95/46/ЄС Європейського парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб у зв'язку з обробкою персональних даних і вільне переміщення таких даних» [6], яка наразі скасована і замінена Загальним регламентом із захисту персональних даних (General Data Protection Regulation – GDPR) [7]. Хоча Директива була одним з найпрогресивніших документів у сфері захисту персональних даних у світі, втім технологічний прогрес та зростання обсягів автоматизованої обробки персональних даних зумовили виникнення нових викликів та проблем у цій сфері, які потребували додаткової правової регламентації.

Прийнятий в Європейському Союзі 27 квітня 2016 р. Загальний регламент із захисту персональних даних не тільки суттєво підняв планку захисту персональних даних у державах-членах ЄС, а й передбачив можливість застосування встановлених ним санкцій до бізнесу поза межами ЄС, в тому числі українського. Тобто, незважаючи на те, що Україна не є державою-учасницею Європейського Союзу, правила, закріплені в GDPR, можуть стосуватися безпосередньо суб'єктів, що належать до її юрисдикції. Оскільки відповідно до ст. 3 Загального регламенту «територіальна сфера дії GDPR має екстратериторіальну дію, то його норми поширюються не лише на держави-члени ЄС, а й на фізичних та юридичних осіб інших країн у конкретних випадках, передбачених GDPR». Зокрема, основними його положеннями є: забезпечення законної, справедливої та прозорої обробки персональних даних; обмеження цілей обробки даних, їх обсягу та зберігання; наявність широких прав у суб'єктів персональних даних; встановлення вимог щодо чіткості згоди на обробку персональних даних; забезпечення організаційних та технічних механізмів для захисту персональних даних при розробці нових систем та процесів; необхідність виконання процедури оцінки впливу тих чи інших дій або змін на захист персональних даних; встановлення відповідальності контролера персональних даних за забезпечення захисту персональних даних і дотримання вимог GDPR, навіть якщо обробка даних здійснюється третьою стороною; призначення співробітника з питань захисту даних; інформування працівників про вимоги GDPR. Тобто, згідно Регламенту збір інформації щодо працівника повинен обмежуватись даними, котрі є необхідними та доречними з огляду на обсяг трудових прав та обов'язків особи. Отже, обробку персональних даних працівників як складника їх приватності роботодавець може здійснювати лише в разі фактичної необхідності та за наявності достатніх правових підстав.

Тобто, поява GDPR пов'язана насамперед із розвитком ІТ-технологій та інтернету. Технології дають змогу як приватним підприємствам, так і публічним органам збирати персональні дані та користуватися ними у безпрецедентних масштабах. Зворотна сторона прогресу – економічні та соціальні ризики для фізичних осіб. Витік персональних даних може спричинити фінансові махінації, тиск на особу або маніпулятивні впливи. Люди втрачають довіру до цифрової економіки. Утім, без обробки інформації про людину розвиток економіки неможливий. Мета GDPR – повернути довіру людей, уніфікувати принципи та механізми захисту в різних країнах. Про ефективність її застосування говорить

статистика, оскільки за 2 роки функціонування за його порушення стягнуто майже 360 млн євро. Водночас ця статистика вказує на те, що в Європі все ще залишаються проблеми щодо захисту персональних даних. Однак ефективний захист, запроваджений GDPR, у перспективі має призвести до значного зменшення кількості задоволених скарг та накладених штрафів у цій сфері [8].

У той же час брак законодавства в Україні, яке б відповідало сучасним міжнародним стандартам у цій сфері та рівню технологічного розвитку, зокрема Загальному регламенту із захисту персональних даних не тільки призводить до незадовільного рівня захисту конституційного права на повагу до приватного життя в Україні, а й у подальшому призведе до визнання на міжнародному рівні України як держави, яка не забезпечує належний рівень захисту персональних даних. Тому відповідно до п. 11 Плану заходів щодо імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, затвердженого 25 жовтня 2017 р. [9] Україна має вдосконалити законодавство про захист персональних даних з метою приведення його у відповідність до GDPR. Як зазначає О. Легка, одним із головних завдань держави на такому етапі розвитку є визначення напрямів правового регулювання та створення правових гарантій, необхідних для самореалізації суб'єктів в інформаційній сфері. Із цією метою, на думку вченої, необхідно систематизувати та кодифікувати національне законодавство відповідно до норм європейського законодавства та міжнародного права; розробити єдиний нормативно-правовий акт, який на законодавчому рівні врегулював би збір, обробку, захист та передачу інформації за прикладом GDPR; привести понятійний апарат у відповідність до міжнародного законодавства; передбачити обов'язкову сертифікацію на захист інформації; розробити технології криптографії/кодування; посилити відповідальність за порушення захисту інформації про персональні дані [10, с. 78].

Слід зазначити, що Україною вже зроблено певні кроки стосовно забезпечення належного рівня захисту персональних даних відповідно до оновлених міжнародних стандартів у цій сфері. Так, 7 червня 2021 р. було подано до Верховної Ради України проєкт Закону про захист персональних даних за № 5628 [11], метою якого є виконання Україною своїх зобов'язань за Угодою про асоціацію між ЄС та Україною щодо приведення у відповідність українського законодавства до стандартів ЄС (у тому числі GDPR); підвищення довіри інвесторів та залучення інвестицій до української економіки, особливо в сектори ІТ та телекомунікацій. Більшість положень проєкту засновані на положеннях GDPR, а також окремих судових рішеннях та кращих практиках ЄС. Зокрема, проєкт Закону передбачає: приведення термінології у відповідність до нових міжнародних стандартів; деталізацію та більш зрозуміле формулювання принципів обробки персональних даних; чітке формулювання підстав обробки персональних даних; прозорі вимоги до згоди на обробку персональних даних, які дозволять уникнути зловживань та маніпуляцій; розширення прав суб'єктів персональних даних і механізм їх реалізації; визначення обов'язків контролера й оператора персональних даних; порядок повідомлення про витік персональних даних; інститут відповідальної особи з питань захисту персональних даних; відповідальність та санкції за порушення права на захист персональних даних. Зокрема, до позитивних рис законопроєкту слід віднести: деталізація визначень та процедур; орієнтація на підходи Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ); запровадження принципу “захист персональних даних за проєктуванням і за замовчуванням”; права суб'єктів персональних даних та обов'язки контролера й оператора визначені доволі конкретно; добре регламентовано дії контролера у випадку витоків даних (data breach); деталізовано ознаки

згоди, питання цілей обробки даних.

Поряд з законопроектом № 5628, на розгляд парламенту також було надано законопроект № 6177 від 18 жовтня 2021 року «Про Національну комісію з питань захисту персональних даних та доступу до публічної інформації» [12], метою якого є створення незалежного органу виконавчої влади із спеціальним статусом з метою імплементації на національному рівні міжнародних стандартів в сфері захисту права на доступ до інформації та права на захист персональних даних. На думку авторів проєкту реалізація ефективного контролю у відповідній сфері омбудсманом неможлива, тому його повинен замінити новий орган – Національна комісія з питань захисту персональних даних та доступу до публічної інформації.

Необхідність оновлення вітчизняного законодавства у сфері захисту персональних даних обумовлена тим, що нинішній його стан не в повній мірі забезпечує захист персональних даних в Україні в світлі розвитку міжнародних стандартів у цій сфері. Оскільки українське середовище конфіденційності даних дуже сильно змінилося з часу останнього оновлення Закону України «Про захист персональних даних», що був розроблений у 2010 році та ґрунтувався на Директиві 95/46/ЄС Європейського Парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб при обробці персональних даних і про вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 року. Зокрема, чинним законодавством не охоплюється цілий ряд питань та правовідносин які виникають на практиці (наприклад спільна обробка персональних даних різними юридичними особами, відносини субпідряду при обробці персональних даних, обробка персональних даних у мережі Інтернет тощо). Така ситуація зумовлена тим, що технологічний розвиток значно випереджає законодавство. Водночас, застаріле законодавство гальмує та створює перепони в реалізації інноваційних рішень як у приватній (розвиток ІТ сфери) сфері так і у публічному секторі (електронна демократія, цифровізація адміністративних послуг) [13].

Щодо вітчизняного трудового законодавства, то слід зазначити, що чинним КЗпП України не встановлені норми про захист персональних даних працівника, і, відповідно, залишається неврегульованою відповідальність за порушення порядку захисту зазначених даних. Нажаль чинний КЗпП, незважаючи на внесені в нього численні зміни і доповнення, усе менше відповідає соціально-економічній ситуації, що складається. Значною мірою неефективність правового регулювання відносин у сфері праці пояснюється відсутністю в законодавстві чіткого механізму реалізації закладених у ньому гарантій [14, с. 18-19]. Натомість проєкт Трудового кодексу України усуває цю прогалину, зокрема передбачає норми, які регулюють деякі питання, пов'язані із захистом персональних даних працівників, а саме: встановлена заборона роботодавцю надавати третім особам будь-яку інформацію про причини звільнення та інші відомості про працівника, крім надання їх на прохання працівника та в інших випадках, передбачених законом; відомості про оплату праці працівника віднесено до конфіденційної інформації, яка надається будь-яким органам чи особам лише у випадках, передбачених законом, або за згодою чи на вимогу працівника; визначена відповідальність роботодавця за заподіяння моральної шкоди, в тому числі за невиконання свого обов'язку шанувати честь, гідність та інші особисті права працівника та ін.

Висновки. Підводячи підсумок викладеному слід констатувати, що розвиток системи захисту персональних даних є одним із найбільш актуальних завдань, які стоять перед українським суспільством на сучасному етапі. Тому захист персональних даних та

його вдосконалення є не просто обов'язком держави, а й повинен нерозривно розглядатися в поєднанні із захистом прав та свобод людини, в тому числі захистом права на повагу до приватного життя. Крім того, створення дієвої системи захисту персональних даних належить до міжнародних зобов'язань України, в тому числі пов'язаних із європейською інтеграцією нашої держави. Зокрема, саме від виконання цього зобов'язання значною мірою залежать євроінтеграційні прагнення України. Тобто, постійне впровадження європейських стандартів та процес наближення до повного членства в ЄС вимагають оновлення українського регулювання захисту персональних даних до європейських стандартів. І тому ініціативу законодавця ухвалити новий закон щодо захисту персональних даних, покликаною привести сферу захисту персональних даних до вимог європейського законодавства і практики ЄСПЛ, вважаємо кроком у вірному напрямку. Оскільки, законодавство буде узгоджено з нормами Європейського Союзу, й бізнесу зокрема буде простіше підігнати свої стандарти захисту персональних даних під універсальні вимоги, які будуть однаковими і в Україні, і в Європейському Союзі. Його прийняття створить сприятливі умови для роботи вітчизняних підприємств на міжнародному ринку та наблизить Україну до отримання статусу держави, яка забезпечує належний захист персональних даних працівників, що у свою чергу пришвидшить та полегшить входження нашої держави до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу. Щодо стану законодавчого врегулювання захисту персональних даних працівників в чинному Кодексі законів про працю України, то його слід охарактеризувати як незадовільний, у зв'язку із відсутністю спеціальних положень, які регламентують ці питання. Хоча в проекті Трудового кодексу України і містяться окремі положення, що стосуються питань захисту персональних даних працівників, однак, вони потребують певного уточнення та удосконалення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Щербина А. О. Адміністративно-правове регулювання використання персональних даних суб'єктами владних повноважень в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2020. 232 с.
2. Конституції України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Рішення КСУ №5-зп від 30.10.1997 р. у справі щодо офіційного тлумачення ст. 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-97#Text> (дата звернення: 15.10.2021).
4. Рішення КСУ від 20.01.2012 р. за конституційним поданням Жашківської районної ради щодо тлумачення ст. 23 Конституції України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-12#Text> (дата звернення: 15.10.2021).
5. Конвенція Ради Європи № 108 про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28.01.1981 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_326 (дата звернення: 15.10.2021).
6. Директива 95/46/ЄС Європейського парламенту і Ради «Про захист фізичних осіб у зв'язку з обробкою персональних даних і вільне переміщення таких даних» від 24 жовтня 1995 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_242#Text (дата звернення: 15.10.2021).

7. Загальний регламент із захисту персональних даних Європейського Союзу (GDPR) № 2018/1725. URL: <http://aphd.ua/gdpr-ofitsiinyi-ukrainskyi-pereklad> (дата звернення: 15.10.2021).

8. Фісун В. Проблеми захисту персональних даних: досвід України та інших країн юридична газета 2020 №10 (716). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/informatsiynne-pravo-telekomunikatsiyi/problems-zahistu-personalnih-danih-dosvid-ukrayini-ta-inshih-krayin.html>

9. План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : затв. постановою Каб. Міністрів України від 25.10.2017 № 1106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-p#Text> (дата звернення: 15.10.2021).

10. Легка О. В. Актуальні питання захисту персональних даних: вітчизняний та міжнародний досвід. Правова позиція. 2021. № 2(31). С. 74–79.

11. Проект Закону України про захист персональних даних від 02.06.2021 р. № 5628. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JI05379I.html (дата звернення: 15.10.2021).

12. Проект Закону України про Національну комісію з питань захисту персональних даних та доступу до публічної інформації від 18.10.2021 № 6177. URL: <https://nabu.ua/ua/proyekt-zakonu-pro-natsionalnu-komisiyu-z-pitan-zahistu-personalnih-danih.html> (дата звернення: 15.10.2021).

13. Нове Законодавство про захист персональних даних: Законопроект 5628 URL: <https://financeworld.com.ua/nove-zakonodavstvo-pro-zaxist-personalnih-danih-zakonoproekt-5628/> (дата звернення: 15.10.2021).

14. Ярошенко О. М. Проект Трудового кодексу України (№1658 від 27.12.2014 р.) – кодифікований акт чи закон про працю. *Розвиток трудового права і права соціального забезпечення: теорія і практика* : тези доп. та наук. повідомл. учасників VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 05 жовт. 2018 р.) / за ред. О. М. Ярошенка. Харків : ФОП Панов А.Н, 2018. С. 18-24.

УДК 349.2

Положишник В. О.,
аспірантка кафедри трудового права
та права соціального забезпечення Київського
національного університету імені Тараса Шевченка

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ІЗ СІМЕЙНИМИ ОBOB'ЯЗКАМИ

У статті розглядаються актуальні питання вдосконалення охорони праці працівників із сімейними обов'язками на основі аналізу норм трудового законодавства, а також міжнародних актів. Актуальність теми статті обумовлена тим, що у юридичній